

Euroskepticismus

**Euroskepticismus v
programatice politických stran**

Atraktivita euroskeptického postoje

- Zavedení přímých voleb do EP
- Politizace Evropské unie od počátku 90. let (důraz na politickou integraci)
- Nárůst počtu členských států ES/EU a s ním související výskyt třecích ploch

„Single-issue“ formace

- Primárně zacílené na kritiku ES/EU
- Lidové hnutí proti ES (DK), Červnové hnutí (DK), Červnová kandidátka (S), Strana nezávislosti Spojeného království (GB)
- Zásadní skepse vůči EU
- Zaměření na volby do EP
- Široká ideologická (kromě euroskeptického postoje) východiska

Skepse jako důležitý bod

- Odpor proti EU není jediný motiv existence strany či hnutí
- Levicová strana (S), Zelení (S)
- Důležitý podíl euroskeptického postoje, primární je ale „klasická“ ideologie
- Euroskepticismus většinou jako druhý důležitý zdroj stranického programu

Příklad Švédska: vliv euroskepticismu na zisky stran ve volbách

Skepse jako jeden z bodů

- Skepticismus není ani dominantní, ani zvláště důležitý bod programu
- Protestní strany (Vlámský blok, Svobodní, Liga severu)
- Extrémistické strany (komunisté, neonacisté)
- „Taktičtí“ euroskeptikové (ODS)

Taktika versus víra I

- Skepse jako ideologie
  - ideová kritika evropské integrace
  - nutnost vhodných společensko-politických podmínek (rozdělení politické obce, chladný vztah k současné integrační trajektorii atp.)
- Skepse jako taktika
  - běžnější fenomén
  - účelové používání

Ideologie

- Přítomnost „single-issue“ euroskeptických stran ve Velké Británii, Švédsku a Dánsku
- Úspěch dalších euroskeptických stran v těchto státech (Dánská lidová strana, švédští Zelení atd.)
- Proč?

?

Příčiny

- Absence u první vlny evropské integrace
- Zkušenost s mezivládní formou spolupráce
- Pragmaticky motivované přistoupení
- Jistá historická „izolovanost“
- Vnitropolitická problematičnost vstupu
(zamítání britských žádostí, zlomový vstup
Švédska)
- Protestantismus jako dominantní náboženství

Taktika

- v tomto kontextu je euroskepticismus strategickou volbou, nikoliv názorem, která je podmíněna několika faktory
- dvě sady faktorů: dlouhodobé x krátkodobé
- dlouhodobé: stranická ideologie
- krátkodobé: přítomnost strany ve vládě/opozici, pozice ve stranickém spektru, obsazenost témat
- euroskepticismus jako ideologie opozice

Hlavní faktory

- Ideologický profil strany (ideologie, charakter)
- Takticko – strategické motivy (pozice strany v systému, vztah koalice vs. opozice)
- Europeanizace společnosti